
Sastamalan kaupungin talousarvio vuodelle 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025

KHALL 07.11.2022 § 216

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Sastamalassa taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotisena vuosille 2023-2025. Talousarvion tavoitteet perustuvat valtuuston 15.11.2021 hyväksymään strategiaan.

Vuoden 2023 talousarvio on vastuualueittain nettositova. Investointimäärärahat sitovat toimialatasolla. Poikkeuksena on Tilakeskus, jolla on oma sitova investointimäärärahansa.

Sastamalan Vesi liikelaitoksen talousarvioesitys yhdistetään kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmiin. Liikelaitoksen talousarviosta päättää liikelaitoksen johtokunta valtuuston asettamien sitovien erien ja kehystavoitteiden mukaisesti.

Vuosi 2023 on historiallinen koko kuntataloudessa. Pitkään valmistelussa ollut sote-uudistus astuu voimaan ja sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisvastuu ja rahoitus siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Lähtökohtaisesti muutos toteutetaan koko kuntatalouden kokonaistasapainon kannalta kustannusneutraalisti, mutta kuntakohtaisesti tasapainovaikutus

vaihtelee. Kuntakohtaista muutosta tasataan siirtymätasauksella, joka poistuu viiden vuoden kuluessa siten, että lopullinen tasapainovaikutus enintään 60 euroa asukasta kohti.

Siirtymävaiheessa kunnat saavat vielä vanhojen vuosien korkeamman veroprosentin kunnallisverotilityksiä ja korkeamman jako-osuuden yhteisöverotilityksiä. Vanhojen vuosien tilitykset tulevat vahvistamaan kuntataloutta vuonna 2023 .

Vuosien 2023-2025 taloussuunnitteluun liittyy useita epävarmuustekijöitä. Sote-uudistuksen lopulliset rahoituslaskelmat valmistuvat vasta vuoden 2023 loppupuolella kuntien vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua. Lisäksi Ukrainan sodan, energiakriisin, yleisen hintakehityksen ja materiaalien saatavuuden muutokset ja vaikutukset ovat vaikeasti ennustettavissa.

Kaupunginjohtajan vuoden 2023 talousarvioesityksen mukainen toimintakate on -51,4 miljoonaa euroa, vuosikate on 14,9 miljoonaa euroa ja tulos 4,9 miljoonaa euroa. Tuloksenkäsittelyerien jälkeinen ylijäämä on 5,1 miljoonaa euroa. Tuloksen taustalla ovat vanhojen vuosien verohännät ja siirtymätasaus, joiden yhteismäärä on Sastamalassa vuonna 2023 yhteensä noin 5 miljoonaa euroa.

Suunnitelmavuosien 2024-2025 luvut on esitetty painelaskelmana syksyllä 2022 käytettävissä olevilla pohjatiedoilla. Panielaskelmassa tulos painuu verohäntien ja siirtymätasauksen vähentyessä nollassa vuonna 2025. Talouden tasapainon säilyttäminen edellyttää suunnitelmallista talouden ja toiminnan hallintaa kaikilla toimialoilla.

Investointikokonaisuutta on linjattu talousarvion investointiosassa. Suunnitelmakauden investoinnit ovat lähes 50 miljoonaa euroa eli keskimäärin 15,5 miljoonaa euroa vuodessa. Suurimpina vuoden 2023 investointikohteena jatkuu Mouhijärven yhteiskoulun rakennushanke. Sivistystoimen Palveluverkko 2030 -investoinnit jatkuvat myös seuraavina vuosina.

Kaupungin lainamäärä pysyy ennallaan vuonna 2023, mutta kääntyy kasvuun vuodesta 2024 alkaen. Suunnitelmakaudella aikana lainamäärä kasvaa yli 70 miljoonaan euroon (3 000 euroa/asukas).

Yhteistyötoimikunta käsittelee talousarvioesitystä kokouksessaan 8.11.2022.

Valmistelija	kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, talousjohtaja Elina Alajoki, konsernin johtoryhmä
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi oheisen ehdotuksen mukaisena.

Päätös

Asian käsittelyn aluksi puheenjohtaja ehdotti, että talousarvioehdotus käsitellään yksi sivu kerrallaan. Tämän kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi.

Keskustelun kuluessa jäsen Pirjo Raunio ehdotti varajäsen Janne Prihtin kannattamana, että Äetsän yläkoulua päätetään jatkaa ainakin vuoteen 2030. Siirtokoulujen vuokrasopimusta jatketaan. Oppilasmäärän kehittymistä tarkastellaan ja koulun lopettamisen ajankohtaisuus päätetään sitten, kun vahvasti näyttää siltä, että oppilasmäärä laskee pysyvästi alle 150 oppilaan. Äetsän koulun loppuminen tekee väistämättä kaikista alueen lapsista kuljetusoppilaita, joten koulun jatkaminen säästää myös kuljetuskustannuksissa. Äetsän koulun jatkaminen nykyisellään mahdollistaa sen, että Sylvään taitotalon rakentamisen aikataulua ei tarvitse sitoa toisen yläkoulun lakkauttamiseen ja sen laajuutta voidaan tarkastella uudessa valossa. Taitotalosta ei tarvitse tehdä liian suurta sillä ajatuksella, että kaikki läntisen puolenkin oppilaat siirtyvät vuonna 2026 Sylvälle. Taitotalo voidaan rakentaa esitettyä pienemmillä neliöillä ja näin säästetään kustannuksissa. Säästyneillä rakennuskustannuksilla voidaan rahoittaa siirtokoulujen vuokrasopimuksen jatkuminen läntisellä alueella. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuuksia yhdistää keskustan alueen kouluja sekä toiminnallisesti että tilojen puolesta. Kun kaikki pyydetyt puheenvuorot oli käytetty, puheenjohtaja päätti keskustelun. Kun oli tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja teki äänestys ehdotuksen, jonka kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä kaupunginjohtajan ehdotus sai kahdeksan (8) ääntä (Helander, Kaaja, Mattila, Mäkipää, von Nandelstadh, Pelttari, Haapanen ja Hakanen) ja jäsen Raunio ehdotus kolme (3) ääntä (Prihti, Raunio ja Villo). Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päättäneen äänestyksen jälkeen äänin 8-3 hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen kaupunginhallituksen päätökseksi asiassa. Merkittiin, että Raunio jätti päätökseen eriyvän mielipiteen.

Keskustelun jatkuessa jäsen Päivi Pelttari ehdotti, että Pehulan monipalvelukeskuksen hankesuunnittelu ja hankinta ajoitetaan vuosille 2023-2024. Kaupunginjohtaja muutti ehdotustaan yhteneväiseksi Pelttarin ehdotuksen kanssa. Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Keskustelun jatkuessa jäsen Jarkko Mäkipää ehdotti jäsenten von Nandelstadh ja Kaaja kannattamana, että Sastamalan kaupunki päättää toteuttaa uimahalli-investoinnin ja sisällyttää sen investointisuunnitelmaan siten, että uimahallin hankesuunnitelma tehdään vuosina 2023-2024 ja investointi toteutetaan vuosina 2025-2026. Kun kaikki pyydetyt puheenvuorot oli käytetty, puheenjohtaja päätti keskustelun. Kun oli tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja teki äänestys ehdotuksen, jonka kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä kaupunginjohtajan ehdotus sai kuusi (6) ääntä (Prihti, Mattila, Raunio, Haapanen, Villo ja Hakanen) ja jäsen Mäkipään ehdotus viisi (5) ääntä (Helander,

Kaaja, Mäkipää, von Nandelstadh ja Pelttari). Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päättäneen äänestyksen jälkeen äänin 6-5 hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen kaupunginhallituksen päätökseksi asiassa.

Tämän jälkeen puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelmaksi tulleen näillä muutoksilla hyväksytyksi.

Merkittiin, että

- kaupunginhallituksen varajäsen Janne Prihti ilmoitti olevansa esteellinen koulukuljetuskilpailutukseen liittyvissä asioissa ja poistui kokouksesta koulukuljetuskilpailutuksesta käydyn keskustelun ajaksi.
- kaupunginhallituksen kokous oli keskeytettynä klo 11:25 - 12:00 ja klo 13:55 - 14:15.

Lisätietoja kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735

KVALT 14.11.2022 § 57
454/02.02.00/2022

Liitteenä oleva talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus on tarkistettu kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti.

Esittelijä Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Kaupunginhallitus esittää vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi oheisen ehdotuksen mukaisena.

Päätös Yleiskeskustelun aluksi puheenvuoron käytti kaupunginhallituksen puheenjohtaja Pertti Hakanen sekä hänen jälkeensä ryhmäpuheenvuorot pitivät valtuustoryhmien puolesta Arto Satonen, Ulla Yli-Hongisto, Leevi Karisalmi, Maire Villo, Timo Haapanen, Pirjo Raunio ja Mira Ekholm-Martikainen.

Merkittiin, että kaupunginvaltuusto piti kokoustauon klo 16.05-16.42.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi puheenjohtajan talousarviota koskevan käsittelyehdotuksen, jonka mukaisesti talousarvio ja taloussuunnitelma käsitellään sivu sivulta.

Asiakohta Investoinnit, Sivistystoimen tilaratkaisut s. 68:

Keskustelun kuluessa valtuutettu Jenni Jokinen ehdotti valtuutettu Lauri Tapion kannattamana, että kohtaan lisätään seuraava toimenpidealoite:

Kaupunginvaltuusto päättää lisätä vuoden 2023 investointeihin yhden varhaiskasvatusryhmän kokoisen siirtotilan Ojansuun päiväkodin yhteyteen. Siirtotilaan tulisi yksi varhaiskasvatusryhmä, joka olisi tarkoitettu tavalliseen varhaiskasvatukseen, ei siis

vuorohoitoon.

Keskustelun jatkuessa valtuutettu Lauri Tapio ehdotti, että Pehulan monipalvelukeskuksen (alakoulu, päiväkot, kuntosali, liikuntasali) suunnittelu aloitetaan syksyllä 2023 siten, että rakentaminen ajoittuu vuosille 2024-2025. Hanke voidaan toteuttaa myös leasing-mallilla. Tapion ehdotusta kannattivat valtuutetut Pirjo Raunio, Jenni Jokinen ja Päivi Pelttari.

Keskustelun edelleen jatkuessa valtuutettu Pauli Pietilä ehdotti, että Äetsän koulun päättyessä tehdään kokonaisselvitys/ hankesuunnitelma päiväkot-, esiopetus- ja alakoulutoimintojen yhdistämiseksi Kiikan koulun tontille ja kirjasto-, nuoriso- ja liikuntatilojen rakentamiseksi Äetsän koululle. Hankesuunnittelu vuonna 2025, toteutus vuosina 2026-2027. Pietilän ehdotusta kannattivat valtuutetut Pirjo Raunio, Arto Satonen, Sari Henriksson ja Päivi Pelttari.

Kun kaikki tätä asiakohtaa koskevat puheenvuorot oli käytetty, puheenjohtaja päätti keskustelun. Ehdotusten saatua kannatusta puheenjohtaja tiedustusteli, voidaanko valtuutettu Jokisen ehdottama toimenpidealoite hyväksyä yksimielisesti. Tämän kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Tapion ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Tämän kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Pietilän ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Tämän kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi.

Asiakohta Investoinnit, Liikuntapaikat, s. 69:

Keskustelun kuluessa valtuutettu Mauri Tuominen ehdotti, että kaupunginvaltuusto tekee päätöksen uimahallin hankesuunnittelusta ja rakentamisesta siten, että uimahallin hankesuunnitelma tehdään vuosina 2023-2024 ja investointi toteutetaan vuosina 2025-2026. Investoinnille haetaan valtionapua sekä muita mahdollisia avustuksia rakentamiseen. Hankesuunnitteluun vuodelle 2023 varataan 50 000 euroa. Hankesuunnitelmaa ja rakentamista varten nimetään erillinen toimikunta, johon valitaan luottamushenkilöitä. Tuomisen ehdotusta kannattivat ainakin valtuutetut Kari Kaaja, Jenni Jokinen, Leena Saarela, Jarkko Mäkipää, Jari Kortelahti, Päivi Rautava-Turja, Arto Satonen, Heljä Leppäniemi, Pentti Jarkko, Merja Helander, Päivi Pelttari, Olli-Pekka Kärki-Chaiwut, Wilhelm von Nandelstadh sekä useat muut.

Keskustelun jatkuessa valtuutettu Maire Villo ehdotti, että kohtaan lisätään seuraava toimenpidealoite:
Uimahallin rakentamisen leasing-vaihtoehto selvitetään.
Puheenjohtaja totesi, että leasing-vaihtoehto selvitetään hankesuunnitelman yhteydessä.

Keskustelun edelleen jatkuessa valtuutettu Leena Mattila ehdotti, että uimahallin suunnittelu tehdään vuosina 2025-2026 ja rakentaminen vuosina 2027-2028.

Keskustelun edelleen jatkuessa valtuutettu Tarmo Seppä ehdotti, että odotetaan vielä 1 – 2 vuotta ennen kuin päätös hankesuunnittelusta tehdään.

Kun kaikki pyydettyä tätä asiakohdasta koskevat puheenvuorot oli käytetty, puheenjohtaja päätti keskustelun. Valtuutettujen Mattila ja Seppä ehdotukset raukesivat kannattamattomina. Kun oli tehty kaupunginhallituksen ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja teki äänestusehdotuksen, jonka kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotus sai 15 ääntä ja valtuutettu Tuomisen ehdotus 28 ääntä. Puheenjohtaja totesi kaupunginvaltuuston päättäneen äänestyksen jälkeen äänin 15-28 hyväksyä Mauri Tuomisen ehdotuksen kaupunginvaltuuston päätökseksi asiassa.

Asiakohda Investoinnit, Yritysalueet, s. 69:

Valtuutettu Pentti Jarkko ehdotti, että Sykkeen myynnissä olevat teollisuustontit merkitään maastoon ja ko. tonttialue siistitään myyntikuntoon 1.5.2023 mennessä.

Jarkkon ehdotusta kannatti valtuutettu Pauli Pietilä.

Kun kaikki pyydettyä tätä asiakohdasta koskevat puheenvuorot oli käytetty, puheenjohtaja päätti keskustelun.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Jarkkon ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Tämän kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi.

Asiakohda Liikelaitoksen vaikutus tuloksen muodostumiseen ja toiminnan rahoitukseen, s. 78:

Koska talousarviossa ei ole sopivaa kohtaa, valtuutettu Miko Bergbom ehdotti em. asiakohdassa, että kaupunginhallitus jatkaa ukrainalaisten auttamista 5000 eurolla sodan jatkuessa myös vuonna 2023. Puheenjohtaja totesi, että asia jätetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Asiakohda 17 Sastamalan konserniin kuuluville yhtiöille asetettavat tavoitteet, s. 81:

Valtuutettu Lauri Tapio ehdotti, että tytäryhteisöjen osalta laaditaan kehittämissuunnitelma, joka esitellään valtuustolle erillisessä seminaarissa vuoden 2023 aikana. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Tapion ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Tämän kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi.

Asiakohda Sastamalan Lämpö Oy. s 88:

Valtuutettu Pentti Jarkko ehdotti, että valtuustotasolla määritetyt tavoitteet / tulokortti, kohdasta osingonmaksu tuloksesta osakassopimuksen mukaisesti poistetaan sana tuloksesta.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Jarkkon ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Tämän kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi.

Päätettyään keskustelun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja totesi Sastamalan kaupungin talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 tulleen hyväksytyksi edellä mainituilla muutoksilla.